

**РІВНЕНСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Рівненського обласного
інституту післядипломної
педагогічної освіти

30 червня 2026 року № 197- од

ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації вчителів початкових класів, включаючи
навчальний предмет «Інформатика» у початковій школі

«СУЧАСНІ ПІДХОДИ ТА ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ
ІНФОРМАТИКИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ»

Рівне – 2026

Розробники: Рівненський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти (Шкабаріна М. А., доцент, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології та інклюзивної освіти; Басараба Н. А., старший викладач кафедри психології та інклюзивної освіти).

Напрямок підвищення кваліфікації: Професійний розвиток учителів початкових класів, які викладають навчальний предмет «Інформатика», щодо вдосконалення методики навчання інформатики, формування інформаційної та цифрової грамотності здобувачів освіти.

Розроблено на основі типової програми: Типова програма підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 12.10.2022 № 9011.

Термін дії програми: з 30.06.2026 до 30.06.2031 року.

Рецензенти:

Тимчина Віталія, старший викладач кафедри педагогіки та освітніх інновацій Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

Корман Марія, доцент кафедри педагогіки і психології та інклюзивної освіти Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти.

©Рівненський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми. Освітня програма підвищення кваліфікації вчителів початкових класів, включаючи навчальний предмет «Інформатика» у початковій школі, розроблена на основі сучасної державної освітньої політики, стратегії реформування освіти, а також із урахуванням Концепції Нової української школи.

Актуальність розроблення та впровадження програми зумовлена швидкими змінами в соціально-економічному, політичному житті країни, викликами глобалізації, цифровізації. Сучасний педагог закладу освіти має бути готовим до роботи за державними освітніми стандартами в контексті реформування системи освіти, у тому числі виконання заходів щодо реалізації євроінтеграційних процесів у галузі освіти, інклюзивного підходу, посилення ролі цифрових технологій в організації освітнього процесу та активного використання технологій дистанційного навчання.

У Концепції «Нова українська школа» визначено суспільний запит на компетентнісне оновлення освіти та її орієнтацію на освітні результати. Пріоритетними результатами визначено сформованість ключових компетентностей учнів, системи знань, ціннісних орієнтацій і ставлень, необхідних для успішної самореалізації в особистому, професійному та суспільному житті. Освітній процес має сприяти розвитку особистості, формуванню громадянської відповідальності, готовності до інноваційної діяльності, професійної реалізації, адаптації до змін на ринку праці та навчання впродовж життя.

У Концепції Нової української школи значна увага приділяється професійній діяльності педагога, його готовності працювати в умовах освітніх змін та реалізовувати компетентнісний, діяльнісний, особистісно орієнтований підхід. Учитель початкових класів виконує функції наставника, фасилітатора, консультанта та організатора освітньої діяльності, самостійно планує навчання, добирає методи й засоби відповідно до освітніх потреб здобувачів освіти, розробляє навчально-методичні матеріали та здійснює оцінювання результатів навчання. Професійна діяльність педагога передбачає академічну свободу, використання цифрових технологій, готовність до професійного розвитку та опанування нових підходів до організації освітнього процесу.

Зміни у професійній діяльності педагога Нової української школи зумовлюють потребу в постійному вдосконаленні професійних компетентностей учителів початкових класів. Педагог має бути готовим адаптувати освітній процес до сучасних соціокультурних умов, застосовувати інноваційні методи навчання, приймати обґрунтовані педагогічні рішення, використовувати цифрові ресурси та технології. Підвищення кваліфікації спрямовується також на розвиток здатності педагога реалізовувати інклюзивне навчання, забезпечувати індивідуалізацію освітньої діяльності та підтримувати готовність учнів до подальшого навчання впродовж життя.

Цільова група: вчителі початкових класів закладів освіти різних типів і форм власності.

Обсяг (тривалість): 30 годин / 1 кредит ЄКТС.

Особливості реалізації програми: до викладання за освітньою програмою залучаються викладачі, які мають відповідну фахову освіту за спеціальністю та кваліфікацію.

Форма навчання: очна (з використанням технологій дистанційного навчання).

Мета підвищення кваліфікації: розвиток професійних компетентностей учителів початкових класів, які викладають навчальний предмет «Інформатика», необхідних для ефективної організації навчання відповідно до вимог нової української школи, застосування сучасних методик навчання інформатики, формування інформаційної та цифрової грамотності здобувачів освіти, а також розвиток навичок безпечної й відповідальної діяльності в цифровому середовищі.

Завдання підвищення кваліфікації:

поглибити знання про компетентнісний та діяльнісний підходи до організації освітнього процесу в початковій школі;

удосконалити методичні вміння щодо організації навчання інформатики в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти;

опанувати сучасні цифрові інструменти для організації індивідуальної, парної та групової роботи учнів, створення й представлення навчальних матеріалів;

удосконалити вміння застосовувати проєктну технологію, STEAM-підхід та інші сучасні методи навчання інформатики;

сформувати готовність до використання технологій штучного інтелекту в навчанні інформатики з дотриманням вимог цифрової безпеки, авторського права та академічної доброчесності;

сприяти безперервному професійному самовдосконаленню в умовах стрімкого оновлення програмного забезпечення та цифрових інструментів.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться: відповідно до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 № 1225, предметно-методична (А2), інформаційно-цифрова (А3), оцінювально-аналітична (Г3).

Очікувані результати підвищення кваліфікації:

За результатами навчання слухачі оволодіють **знаннями** та набудуть

(вдосконалять) **уміння, навички** щодо:

основ компетентнісного та діяльнісного підходів до організації освітнього процесу в початковій школі;

сучасних методів і технологій навчання інформатики в початкових класах;

можливостей використання цифрових інструментів для організації індивідуальної, парної та групової роботи учнів;

застосування проєктної технології та STEAM-підходу під час навчання інформатики;

використання технологій штучного інтелекту для організації навчання та створення навчальних матеріалів;

принципів цифрової безпеки, авторського права, академічної доброчесності та відповідальної діяльності в цифровому середовищі;

способів формування інформаційної та цифрової грамотності здобувачів освіти;

можливостей професійного розвитку педагогічних працівників.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації:

Оцінювання результатів навчання здійснюється на засадах об'єктивності, прозорості та відповідності очікуваним результатам навчання. Оцінювання результатів навчання в межах програми підвищення кваліфікації здійснюється з метою визначення рівня сформованості професійних компетентностей слухачів. Підтвердження результатів навчання відбувається за умови проходження слухачем від 70 до 100 % обсягу програми, що передбачає виконання всіх обов'язкових навчальних завдань та активну участь в заняттях.

Із метою оцінювання результатів навчання використовуються такі інструменти:

тестові завдання для перевірки теоретичних знань за темами модулів програми;

практичні завдання, що передбачають розроблення дидактичних матеріалів, елементів занять, мініпроєктів та методичних розробок для закладу загальної середньої освіти.

Підсумковий рівень навчальних досягнень слухачів визначається за такими критеріями:

виконання тестових завдань із результатом від 70 до 100 % правильних відповідей;

актуальність, інноваційність, практична цінність та методична обґрунтованість виконаних практичних завдань, кейсів і мініпроєктів;

рівень самостійності, творчого підходу та педагогічної рефлексії у процесі виконання завдань;

готовність до впровадження отриманих знань і навичок у власну професійну діяльність.

Документ про підвищення кваліфікації: свідоцтво про підвищення кваліфікації відповідно до встановленого зразка обсягом 30 годин / 1 кредит ЄКТС.

Вартість програми: узгоджується додатково (враховуючи кількість слухачів).

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Реалізація програми здійснюється на засадах гнучкості, варіативності та практичної спрямованості, із орієнтацією на професійні потреби педагогічних працівників щодо розвитку компетентностей для організації навчання з інформатики в початковій школі, інтеграції цифрових технологій, формування інформаційно-цифрової грамотності та впровадження компетентнісного підходу новій українській школі.

Програмою передбачено інтерактивні лекційні заняття.

Особливістю практичних занять є орієнтація на застосування здобутих знань у професійній діяльності вчителя початкових класів, який викладає інформатику. Практичні завдання передбачають розроблення фрагментів уроків, дидактичних матеріалів, планів онлайн-взаємодії, сценаріїв безпечної цифрової комунікації та методичних кейсів із використанням сучасних цифрових інструментів.

Самостійна робота передбачає опрацювання навчально-методичних матеріалів, виконання тестових та практичних завдань.

Підсумкові заходи передбачають участь слухача курсів та представлення досвіду роботи на конференції з обміну досвідом, виконання підсумкового тестування (20 запитань), з метою перевірки рівня засвоєння теоретичного змісту програми та сформованості професійних компетентностей.

Максимальна кількість балів, яку можуть отримати слухачі, – 100 %. Прохідний бал – 70 % і вище. Учасники та учасниці, які успішно виконали програму, представили досвід роботи на конференції з обміну досвідом та пройшли підсумкове тестування, отримують документ про підвищення кваліфікації.

Зміст програми складається з 2-х модулів та 13-ти взаємопов'язаних тем. Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, становить 30 год, з них: 6 год – лекційні заняття, 18 год – практична робота, 2 год – самостійна робота, 4 год – контрольні заходи.

Назва навчальних тем	Кількість годин				
	Лекції	Практичні	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
МОДУЛЬ 1. Сучасні педагогічні підходи та професійний розвиток вчителя початкових класів					
Тема 1.1. Компетентнісний підхід у системі професійного розвитку педагогічних працівників: можливості та перспективи		2			2
Тема 1.2. Реалізація	2				2

компетентнісного підходу на уроках інформатики					
Тема 1.3. Діяльнісний підхід у початковій школі в реаліях сьогодення	2				2
Тема 1.4. Розвиток та соціалізація особистості учнів початкової школи		2			2
Тема 1.5. Атестація та сертифікація педагогічних працівників як чинники підвищення професійної компетентності педагогів	2				2
Разом за модулем	6	4			10
МОДУЛЬ 2. Інноваційні технології навчання інформатики в початковій школі					
Тема 2.1. Використання проєктної технології на уроках у шкільному курсі інформатики в умовах змішаного навчання		2			2
Тема 2.2. STEAM-освіта як інструмент формування soft skills в учнів початкових класів на уроках інформатики		2			2
Тема 2.3. Технології штучного інтелекту для вивчення інформатики у початкових класах Нової української школи		2			2
Тема 2.4. Формування основ медіаграмотності молодших школярів в умовах ІІІ: безпека, критичне мислення та етика		2			2
Тема 2.5. Інструменти для організації командної роботи учнів у процесі вивчення інформатики в умовах змішаного навчання		2			2
Тема 2.6. Програмні засоби візуалізації інформації для розвитку професійної компетентності педагога		2			2
Тема 2.7. Методика вивчення теми «Презентації» в		2			2

шкільному курсі інформатики в умовах змішаного навчання					
Тема 2.8. Відповідальне створення контенту: основи цифрової творчості та авторського права			2		2
Разом за модулем		14	2		16
Підсумкові заходи				4	4
Усього	6	18	2	4	30

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. Сучасні педагогічні підходи та професійний розвиток вчителя початкових класів

Тема 1.1. Компетентнісний підхід у системі професійного розвитку педагогічних працівників: можливості та перспективи

Сутнісна характеристика компетентнісного підходу в контексті концепції освіти впродовж життя. Нормативно-правове підґрунтя та вимоги Професійних стандартів педагогічних працівників: структура та зміст фахових компетентностей. Трансформація системи підвищення кваліфікації: перехід від академічного накопичення знань до формування практичних навичок, здатності діяти в нестандартних освітніх ситуаціях і відповідати на сучасні виклики. Варіативні шляхи та новітні формати професійного зростання: академічна свобода педагога у виборі суб'єктів надання освітніх послуг, побудова індивідуальної освітньої траєкторії, взаємовизнання результатів формальної, неформальної та інформальної освіти. Діджиталізація та нові інструменти професійного розвитку: сертифікація, супервізія, менторство (наставництво) та мережева взаємодія педагогічних спільнот. Рефлексивна культура та самооцінювання як чинники постійного саморозвитку й забезпечення високої якості освітньої діяльності.

Тема 1.2. Реалізація компетентнісного підходу на уроках інформатики

Компетентнісний підхід в умовах реалізації Концепції НУШ. Ключові компетентності здобувачів освіти. Важливість розвитку інформаційно-цифрової компетентності й базових компетенцій учнів при навчанні інформатики. Формування умінь самонавчатися й адаптуватися до динамічних умов повсякденного життя. Особливості формування компетентностей у молодших школярів.

Предметна компетентність. Складники інформатичної компетентності. Формування міжпредметних компетентностей на уроках інформатики. Педагогічно доцільні форми та методи навчання для реалізації компетентнісного підходу. Компетентнісні завдання як чинник розвитку критичного мислення учнів на уроках інформатики. Аналіз та алгоритми розв'язування компетентнісних задач. Звіт про розв'язання задач. Створення власних вправ компетентнісного характеру з інформатики для початкової школи.

Тема 1.3. Діяльнісний підхід у початковій школі в реаліях сьогодення

Діяльнісний підхід як основа реформування освітнього процесу в початковій школі. Діяльнісний підхід у контексті стратегічних завдань освітніх змін та у реалізації мети початкової освіти. Характеристики діяльнісного підходу у сучасному освітньому процесі.

Вплив діяльнісного навчання на розвиток особистості молодшого

школяра. Взаємозалежність діяльнісного підходу та мотивації учнів до навчання. Умови успішної реалізації діяльнісного підходу в початковій школі. Діяльнісне навчання як спосіб особистісного включення школярів в освітній процес.

Застосування ефективних методів та форм діяльнісного підходу. Види навчальної діяльності на уроках у початкових класах. Характер навчальних завдань у контексті діяльнісного підходу до навчання молодших школярів.

Тема 1.4. Розвиток та соціалізація особистості учнів початкової школи

Розвиток, соціалізація і виховання особистості. Стратегії соціальної поведінки молодших школярів як фундаментом розвитку повноцінної особистості. Соціальна компетентність. Структура соціальної компетентності молодших школярів. Компоненти соціальної компетентності: мотиваційний, когнітивний, діяльнісний. Критерії сформованості соціальної компетентності молодших школярів. Тренінгові заняття для формування соціальної компетентності молодших школярів.

Тема 1.5. Атестація та сертифікація педагогічних працівників як чинники підвищення професійної компетентності педагогів

Сучасні вимоги до професійного розвитку педагогічних працівників (професійні стандарти, базові компетентності). Підвищення кваліфікації у системі професійної підготовки педагогічних кадрів. Підготовка та проведення атестації педагогічних працівників: нормативний та науково-методичний аспекти. Види та особливості атестації. Умови та порядок присвоєння кваліфікаційних категорій і педагогічних звань. Діяльність та повноваження атестаційних комісій. Алгоритм проведення атестації. Можливості Єдиної атестаційної системи (ЄАС) для цифровізації атестаційного процесу. Реалізація рішень атестаційних комісій.

Сертифікація педагогічних працівників, умови та порядок її проведення. Інструменти сертифікації: оцінювання фахових знань та умінь учасників сертифікації; самооцінювання; експертне оцінювання професійних компетентностей учасників сертифікації. Значення атестації та сертифікації для професійного розвитку педагогічних працівників.

МОДУЛЬ 2. Інноваційні технології навчання інформатики в початковій школі

Тема 2.1. Використання проєктної технології на уроках у шкільному курсі інформатики в умовах змішаного навчання

Проектна технологія в навчанні інформатики. Особливості проєктної діяльності учнів початкових класів. Види навчальних проєктів. Етапи розроблення та реалізації проєкту. Визначення проблеми, мети, завдань і очікуваних результатів.

Організація індивідуальної та групової проєктної діяльності. Розподіл ролей між учасниками проєкту. Цифрові інструменти для планування,

комунікації та спільної роботи. Особливості реалізації проєктів у синхронному та асинхронному форматах змішаного навчання.

Тема 2.2. STEAM-освіта як інструмент формування soft skills в учнів початкових класів на уроках інформатики

STEAM-освіта та її основні компоненти. Міжпредметна інтеграція в початковій школі. Особливості використання STEAM-підходу на уроках інформатики. Розвиток критичного мислення, креативності, комунікації та командної роботи учнів.

Методи та технології організації STEAM-діяльності. Навчальні дослідження, експериментування, моделювання та конструювання. Використання цифрових інструментів для розв'язання навчальних завдань. Організація індивідуальної, парної та групової роботи учнів. Оцінювання результатів STEAM-діяльності учнів.

Тема 2.3. Технології штучного інтелекту для вивчення інформатики у початкових класах Нової української школи

Штучний інтелект у сучасній освіті. Основні поняття та принципи роботи технологій штучного інтелекту. Можливості та обмеження використання ШІ під час навчання інформатики в початковій школі. Вікові особливості ознайомлення молодших школярів із технологіями штучного інтелекту.

Цифрові інструменти на основі ШІ для створення текстів, зображень, презентацій та навчальних матеріалів. Використання ШІ для підготовки дидактичних матеріалів, адаптації навчальних завдань і підтримки індивідуалізації навчання. Формування навичок критичного оцінювання результатів, створених штучним інтелектом.

Тема 2.4. Формування основ медіаграмотності молодших школярів в умовах ШІ: безпека, критичне мислення та етика

Поняття «медіаграмотність». Особливості медійного впливу на дітей різного віку. Поняття «ШІ-грамотності». Основні компоненти ШІ-грамотності у початковій школі: безпека (захист персональних даних, розпізнавання маніпулятивних технологій); критичне мислення (уміння аналізувати та оцінювати ШІ-генерований контент, задавати критичні питання); етика (відповідальне та доброчесне використання інструментів ШІ). Педагогічні умови формування основ медіаграмотності в умовах ШІ у молодших школярів. Методи та прийоми розвитку критичного мислення, безпечної та етичної поведінки в цифровому середовищі. Використання адаптованих цифрових інструментів та штучного інтелекту для формування навичок медіаграмотності у молодших школярів.

Тема 2.5. Інструменти для організації командної роботи учнів у процесі вивчення інформатики в умовах змішаного навчання

Інструменти для спільної роботи в освітньому процесі. Можливості

колективної роботи з документами на Google-диску. Особливості спільної роботи з Google-документами у навчанні інформатики в початковій школі. Колективне редагування та коментування інформації у спільних документах на уроках інформатики під час дистанційного навчання.

Віртуальні дошки як технології для спільної діяльності у навчанні інформатиці. Класифікація онлайн-дошок та їх можливості. Порівняльні характеристики віртуальних дошок Padlet, IDroo, Twiddla, Scrumbler та ін. Налаштування фону (лінійка, клітинка, колір). Створення нотатки, текстового повідомлення. Додавання фігур, зображень, рукописних текстів, лазерного вказівника. Можливість роботи кожного учня на індивідуальному фреймі. Надання спільного доступу учасникам освітнього процесу. Використання онлайн-дошки у роботі з проєктами на уроках інформатики.

Тема 2.6. Програмні засоби візуалізації інформації для розвитку професійної компетентності педагога

Способи сприйняття інформації. Види та техніки візуалізації. Принципи візуалізації. Інструменти візуалізації. Обман зору та маніпуляції з даними. Представлення якісних та кількісних даних.

Ілюстрація. Інфографіка. Арт-скрайбінг. Сторітелінг. 3D моделі. Флеш анімація. Доповнена та віртуальна реальність.

Редактори для створення візуалізацій. Особливості роботи з онлайн редактором. Роботи з палітрою кольорів та об'єктами. Робота над власним проєктом. Засоби перевірки зображень.

Тема 2.7. Методика вивчення теми «Презентації» в шкільному курсі інформатики в умовах змішаного навчання.

Робота з програмою з інформатики та методичними рекомендаціями. Огляд тем та аналіз очікуваних результатів. Сутність понять мультимедіа та мультимедійний урок. Алгоритми роботи з медіа текстами. Принципи підготовки до уроку з мультимедійною підтримкою. Поточкові та слайдові презентації. Інтерактивна вправа «Вимоги до презентацій». Огляд та аналіз редакторів презентацій, вибір педагогічно доцільних. вільно поширювані аналоги.

Основні можливості систем опрацювання комп'ютерних презентацій під час очного, дистанційного та змішаного навчання. Методика створення презентації з різних гаджетів. Шаблони та макети, кольорові схеми. Форматування слайдів. Форматування текстів та зображень. Робота з об'єктами. Методичні прийоми комбінування об'єктів. Налаштування гіперпосилань та дій. Аналіз та налаштування ефектів анімації та демонстрації. Методика налаштування аудіо та відео супроводу презентації. Етапи створення голосового супроводу презентації. Тригери, особливості роботи з ними. Особливості налаштування демонстрації. Алгоритм створення простих відеороликів інструментами редактора презентацій при навчанні інформатики. Створення та збереження власного проєкту.

Онлайн інструменти для створення презентацій. Мережеві презентації

у дистанційному навчанні. Особливості групової та спільної роботи над презентаціями на уроках інформатики.

Тема 2.8. Відповідальне створення контенту: основи цифрової творчості та авторського права

Цифровий контент та його види. Основи цифрової творчості. Принципи створення текстового, графічного, аудіо- та відеоконтенту. Вибір формату контенту відповідно до мети та цільової аудиторії. Цифрові інструменти для створення та редагування освітніх матеріалів.

Авторське право в цифровому середовищі. Об'єкти авторського права. Правила використання текстів, зображень, відео, музики та інших цифрових матеріалів. Вільні ліцензії та умови їх використання. Зазначення авторства та оформлення посилань на використані джерела.

Безпечне та відповідальне поширення цифрового контенту. Перевірка достовірності та походження цифрових матеріалів. Використання цифрових інструментів і технологій штучного інтелекту під час створення контенту. Розроблення власного цифрового освітнього продукту з дотриманням вимог авторського права та академічної доброчесності.

3.1. Орієнтовний перелік практичних завдань

Практичне завдання (одне на вибір слухача після опрацювання модулів).

1. Розробіть фрагмент уроку інформатики (15 хв) для 3-4 класу, який реалізує компетентнісний та діяльнісний підходи. Фрагмент має включати практичне завдання для учнів, спрямоване на формування однієї з ключових компетентностей НУШ, опис діяльності вчителя та очікуваної діяльності учнів на кожному етапі, критерії оцінювання виконаного завдання. Визначте, які soft skills (комунікація, критичне мислення, креативність) формуються під час виконання цього завдання.

2. Розробіть комплект дидактичних матеріалів для формування основ медіаграмотності в учнів 2-3 класу на уроках інформатики. Комплект має містити презентацію (5-7 слайдів) у програмі для створення презентацій (PowerPoint, Google Презентації, Canva), яка в доступній формі пояснює правила безпеки в інтернеті, три практичні вправи для учнів / учениць (наприклад, «Знайди безпечний сайт», «Розпізнай рекламу», «Як перевірити інформацію»), а також пам'ятку для батьків щодо контролю за цифровою безпекою дитини вдома.

3. Розробіть план онлайн-зустрічі (20 хв) для організації командної роботи учнів початкових класів у середовищі змішаного навчання. План має містити перелік інструментів для спільної роботи (Zoom, Google Meet, Padlet, Miro), інструкцію для учнів / учениць щодо виконання спільного проєктного завдання (наприклад, створення колективної презентації про правила дорожнього руху), розподіл ролей для учасників (спікер, тайм-менеджер, дизайнер, дослідник), адаптований до віку, та способи моніторингу роботи груп.

4. Створіть сценарій мережевої взаємодії між учасниками освітнього процесу (учитель, учні, батьки) для оперативного реагування на надзвичайну ситуацію в школі. Сценарій має передбачати канали комунікації (шкільний сайт, Viber-чат, електронний журнал), алгоритм дій для швидкого сповіщення батьків та учнів, зразок повідомлення для кожного каналу з урахуванням вікових особливостей адресатів, а також практичну вправу для учнів / учениць (наприклад, моделювання ситуації в укритті з використанням QR-кодів з інструкціями).

5. Розробіть методичний кейс для вивчення теми «Презентації» у 3-4 класі з використанням програмних засобів візуалізації та елементів штучного інтелекту. Кейс має містити добірку програмних засобів для візуалізації (Canva, Google Презентації, Padlet) та інструментів ШІ для генерації зображень за текстовим запитом, поурочний план (3 уроки) з теми «Створюємо презентацію про свою родину» від збору інформації до захисту проєкту, чек-лист для учнів / учениць щодо дотримання авторського права, а також критерії оцінювання презентації з акцентом на креативність, структурованість та візуальну привабливість.

3.2. Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання

1. У чому принципова різниця між компетентнісним і традиційним підходом на уроках інформатики в початковій школі? Як ця різниця впливає на вибір методів та форм роботи?

2. Як реалізувати діяльнісний підхід на уроках інформатики у початкових класах, враховуючи особливості мислення молодших? Наведіть три конкретні приклади завдань.

3. Як навчити молодшого школяра критично оцінювати інформацію, побачену в інтернеті, не викликаючи в нього страху чи недовіри? Розробіть алгоритм дій учителя.

4. Які труднощі виникають при організації командної роботи учнів молодших класів в умовах змішаного навчання та як їх подолати? Які цифрові інструменти найбільш ефективні для цього віку?

5. Як атестація та сертифікація можуть стати не формальністю, а дієвим чинником підвищення професійної компетентності вчителя інформатики? Запропонуйте власний план професійного зростання на найближчі два роки.

6. Які критерії слід враховувати вчителю при виборі програмно-методичного забезпечення для викладання інформатики в початковій школі? Як цей вибір узгоджується з Державним стандартом початкової освіти?

7. У чому полягає специфіка впровадження проєктної технології на уроках інформатики в початковій школі в умовах змішаного навчання? Які етапи проєкту найбільш складні для молодших учнів?

8. Як у початковій школі досягти балансу між креативним використанням цифрових інструментів та забезпеченням безпечного освітнього середовища? Опишіть конкретну ситуацію та алгоритм дій учителя.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
2. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайних ситуацій або надзвичайного стану» від 15.03.2022 № 2126-IX / Відомості Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2126-20#Text>.
3. Закон України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2834-20#Text>
4. Закон України «Про охорону дитинства». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text>
5. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» від 21.02.2018 № 87, (зі змінами), від 30.09.2020 / Відомості Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text>
6. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року» від 14.12.2016 № 988-р / Відомості Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text>
7. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Національної стратегії розвитку інклюзивного навчання на період до 2029 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації на 2024-2026 роки» від 07.06.2024 № 527-р / Відомості Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/527-2024-%D1%80#Text>
8. Наказ МОН України «Про деякі питання розроблення та імплементації спецкурсів і модулів з ігрових технологій та діяльнісних методів навчання», від 13.07.2021 № 813/ Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-deyaki-pitannya-vprovadzhennya-osvitnih-komponentiv-navchalnih-disciplin-spekursiv-moduliv-z-igrovih-ta-diyalnisnih-metodiv-navchannya-ta-rozvitku>
9. Наказ МОН України «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти», від 13.07.2021 № 813 / Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-metodichnih-rekomendacij-shodo-ocinyuvannya-rezultativ-navchannya-uchniv-1-4-klasiv-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti>
10. Наказ МОН України «Про затвердження Положення про атестацію педагогічних працівників» (зі змінами), від 10.09.2024 № 1277 / Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-vnesennia-zmin-do-polozhennia-pro-atestatsiiu-pedahohichnykh-pratsivnykiv-zareiestrovanyi-v-ministerstvi-iustytisii-ukrainy-30-zhovtnia-2024-roku-za-163442979>

11. Наказ МОН України «Про затвердження професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», від 29.08.2024 № 1225 / Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity>

12. Лист МОН України «Про організацію 2025/2026 навчального року в закладах загальної середньої освіти», від 22.08.2025 № 1/17526-25 / Міністерство освіти і науки України. URL: https://rada.info/upload/users_files/37485490/docs/80bfd44ebfa2a112a27c4be65dd5bd3b.pdf

Основна література

1. Бахмат Н. Розвиток soft skills здобувачів початкової освіти в умовах інклюзії. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького*. 2022. № 1. С. 144152.

2. Биков В., Спірін О., Пінчук О. Сучасні завдання цифрової трансформації освіти. *Вісник кафедри ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта XXI століття»*. 2020. № 1. URL: <file:///C:/Users/ryabk/Downloads/MODERNTASKSOFDIGITALTRANSFORMATIONOFEDUCATION.pdf>

3. Бібік Н. М. Соціалізація молодших школярів у взаємозв'язку урочної та позаурочної діяльності: метод. посіб. Київ : КОНВІ ПРИНТ, 2020. 104 с.

4. Зоря Ю. М. Медіаграмотність та STEM-освіта: виклики та можливості : навчально-практичний посібник. Київ : Академія української преси, Центр вільної преси, 2024. 98 с.

5. Науково-методичні засади інформаційно-аналітичного супроводу цифрової трансформації суспільства: реалії й майбутнє освіти, педагогіки і психології (до Всеукраїнського фестивалю науки) : збірник матеріалів (тез доповідей) круглого столу відділу наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського / ред. кол.: М. Л. Ростока, Я. В. Пилипчук, Т. С. Бондаренко та ін. Вінниця : ТВОРИ, 2024. 92 с. URL: <https://doi.org/10.33407/lib.NAES.741308> .

6. Онопрієнко О. В. Інструментарій оцінювання результатів компетентісно орієнтованого навчання молодших школярів : метод. посіб. Київ : КОНВІ ПРИНТ, 2020. С. 72–74.

7. Практична медіаосвіта: медіаграмотність в освітньому просторі : навч.-метод. посібник / уклад.: В. В. Байдик, О. В. Проніна; за заг. ред. В. В. Байдик. Лисичанськ, 2021. 66 с.

8. Старагіна І. П., Волошенюк О. В., Мокрогуз О. П. та ін. Нова українська школа: організація медіаосвіти в початковій школі : навчально-методичний посібник. Київ : ПРОПАПІР, 2021. С. 160163.

Додаткова література

1. Василиків І. Пропедевтика курсу «Інформатика» в початковій школі. *Молодь і ринок*. 2020. № 3–4. С. 79–83.

2. Муковіз О., Мельничук В. Шляхи формування основ медіаграмотності

в молодших школярів на уроках інформатики. *Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи*. 2023. № 1 (9). С. 111–120.

3. Предик А. А., Коваль О. Ю. Використання прийомів формувального оцінювання на уроках інформатики в початковій школі. *Педагогічний поступ : збірник матеріалів ІХ Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Нова українська школа: теорія та практика»* (Луцьк, 17–18 листопада 2022 р.) / за заг. ред. проф. Р. М. Пріми. Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2022. С. 186.

4. Процай Л. П., Гончаренко І. О. Штучний інтелект на уроках інформатики в початковій школі. *Science, modern technologies and humanity: problems, theories and thoughts*. С. 187–188.

5. Стрілецька Н., Смаглюк О. Використання прийомів (технік) формувального оцінювання на уроках інформатики у початковій школі. *Молодий вчений*. 2020. № 6 (82). С. 355–363.

6. Швардак М. В. Вебквест-технологія на уроках інформатики в початкових класах. *Наукові записки Малої академії наук України*. 2023. 2 (27). С. 103–110.

7. Шевчук М. Особливості опанування технологій роботи з мультимедійними засобами на уроках інформатики в початковій школі. *Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки»*. 2022. № 1. С. 84–90.